
GEOPARK KAO PLATFORMA ZA ODRŽIVI TURIZAM, OBRAZOVANJE, INKLUZIJU I RURALNI RAZVOJ

GEOPARK AS A PLATFORM FOR SUSTAINABLE TOURISM, EDUCATION, INCLUSION AND RURAL DEVELOPMENT

Naučno-stručni skup sa međunarodnim učešćem
International Scientific And Professional Meeting

27.11.2025.

BOOK OF ABSTARCTS

KNJIGA ABSTRAKATA

Visoka škola za
turizam i menadžment
Konjic

**Visoka škola za
turizam i menadžment
Konjic**

**GEPARK KAO PLATFORMA ZA ODRŽIVI TURIZAM,
OBRAZOVANJE, INKLUZIJU I RURALNI RAZVOJ**

Naučno-stručni skup sa međunarodnim učešćem

27.11.2025.

Organizator

Visoka škola za turizam i menadžment Konjic

Programski i naučni odbor

Refik ŠEĆIBOVIĆ // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Igor STAMENKOVIĆ // Univerzitet u Novom Sadu, Srbija

Nedim ČAUŠEVIĆ // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Jelena GOLIJANIN // Univerzitet u Istočnom Sarajevu, BiH

Amela MURATOVIĆ // Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija

Marko JURAKIĆ // Veleučilište VIMAL, Hrvatska

Katarina LASIĆ // Mediteranski centar za održivi razvoj, BiH

Ivan DODIG // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Organizacijski odbor

Marijana ŠEĆIBOVIĆ // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Alaudina BOŠKAILO // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Vanja ŠUNJIĆ // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Ivana PAVLOVIĆ // Mediteranski centar za održivi razvoj, BiH

Aida RADIELOVIĆ // Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, BiH

Naslovna strana i tehničko oblikovanje

Ivan Dodig

Izdanje

elektronsko

SADRŽAJ

Alexandru Andrășanu	
<i>Basic Questions In Developing A Geopark Project</i>	6
Amela Muratović, Kimeta Hamidović	
<i>Razvijanje jezičke i ekološke svijesti kroz iskustveno učenje u geoparkovima</i>	8
Katarina Lasić, Ruža Tomić	
<i>Ekopedagoška kompetencija - potreba današnjeg vremena</i>	10
Refik Šećibović, Alaudina Boškailo	
<i>Mikrokvifikacije i geoturizam</i>	12
Salem Bakić, Selma Bakić, Dijana Tadić, Sandra Krstanović, Mersida Dorić	
<i>Odgoj za održivi razvoj, značaj i uloga-potreba današnjeg vremena</i>	14
Milka Grmuša, Jelena Golijanin	
<i>Uloga geoparkova i moćnog geografskog znanja kod ublažavanja eko-anksioznosti kod mladih</i>	16
Robert Kepić	
<i>Konzervacijska biologija u valorizaciji i edukativnoj dimenziji geoparkova</i>	18
Jelena Golijanin, Vesna Tunguz, Milka Grmuša, Mariana Lukić Tanović, Matej Ogrin, Blaž Repe	
<i>Geolokaliteti kao osnova za razvoj geoturizma: Studija slučaja Trebević, BiH</i>	20
Admir Muratović	
<i>Sociološki aspekt zajedničkih inicijativa ruralnih zajednica u kontekstu geoparkova</i>	23
Marijana Šećibović	
<i>Nerazumijevanje, otpor i politikanstvo kao prepreke za osnivanje „Geoparka“ u Bosni i Hercegovini</i>	25
Ivana Pavlović	
<i>Online komunikacija identiteta prostora na primjeru geoparka Biokovo – Imotska jezera, Hrvatska</i>	27
Ivan Dodig, Matea Milićević	
<i>Društveni aspekti održivog upravljanja i razvoja prostora: primjer irskog geoparka Copper Coast</i>	29

RIJEČ DOBRODOŠLICE

Poštovane kolegice i kolege, dragi sudionici,
u ime Organizacijskog odbora naučno-stručnog skupa „Geopark kao platforma za održivi turizam, obrazovanje, inkluziju i ruralni razvoj“ srdačno vas pozdravljamo i zahvaljujemo na iskazanom interesu za ovu temu.

Veliko nam je zadovoljstvo što se ovaj skup okupio u zajedničkom promišljanju uloge geoparkova kao integrativnih prostora koji povezuju prirodnu i kulturnu baštinu, znanstvena istraživanja, obrazovanje te potrebe lokalnih zajednica. Geoparkovi danas nadilaze isključivo prostornu dimenziju i postaju platforme za dijalog, inovacije i održivi razvoj, posebno u ruralnim sredinama koje se suočavaju s brojnim društvenim, demografskim i ekonomskim izazovima.

Knjiga abstrakata koja je pred vama svjedoči o tematskoj širini, interdisciplinarnosti i aktualnosti pristupa predstavljenih radova. Kroz razmjenu znanja, iskustava i dobrih praksi želimo doprinijeti jačanju akademske i stručne suradnje, kao i razvoju konkretnih modela održivog turizma, obrazovanja i inkluzije u okviru geoparkova.

Zahvaljujemo svim autorima, izlagačima i partnerima na njihovom doprinosu, kao i sudionicima koji su prepoznali važnost ove teme. Vjerujemo da će radovi i rasprave potaknuti nova istraživačka pitanja, projekte i suradnje u budućnosti.

S iskrenom dobrodošlicom i željom za uspješnim radom skupa,

Organizacijski odbor

PROGRAM SKUPA

10:00	Pozdravni govor	Marijana Šećibović, dekanesa
10:05	Uvodno izlaganje	Alexandru Andraşanu: Basic Questions In Developing A Geopark Project
1. sesija: Obrazovna dimenzija geoparkova		
10:20	Amela Muratović, Kimeta Hamidović	Razvijanje jezičke i ekološke svijesti kroz iskustveno učenje u geoparkovima
10:30	Katarina Lasić, Ruža Tomić	Ekopedagoška kompetencija – potreba današnjeg vremena
10:40	Refik Šećibović, Alaudina Boškailo	Mikrokvifikacije i geoturizam
10:50	Salem Bakić, Selma Bakić, Dijana Tadić, Sandra Krstanović, Mersida Dorić	Odgoj za održivi razvoj, značaj i uloga – potreba današnjeg vremena
11:00	Pitanja i odgovori	
2. sesija: Geoturizam i valorizacija prirodne baštine		
11:10	Milka Grmuša, Jelena Golijanin	Uloga geoparkova i moćnog geografskog znanja kod ublažavanja eko-anksioznosti kod mladih
11:20	Robert Kepić	Konzervacijska biologija u valorizaciji i edukativnoj dimenziji geoparkova
11:30	Jelena Golijanin, Vesna Tunguz, Milka Grmuša, Mariana Lukić Tanović, Matej Ogrin, Blaž Repe	Geolokaliteti kao osnova za razvoj geoturizma: Studija slučaja Trebević, BiH
11:40	Pitanja i odgovori	
3. sesija: Geoparkovi kao instrument održivog razvoja		
11:50	Admir Muratović	Sociološki aspekt zajedničkih inicijativa ruralnih zajednica u kontekstu geoparkova
12:00	Marijana Šećibović	Nerazumijevanje, otpor i politikanstvo kao prepreke za osnivanje geoparka u Bosni i Hercegovini
12:10	Ivana Pavlović	Online komunikacija identiteta prostora na primjeru geoparka Biokovo – Imotska jezera, Hrvatska
12:20	Ivan Dodig, Matea Milićević	Društveni aspekti održivog upravljanja i razvoja prostora: primjer geoparka Copper Coast, Irska
12:30	Pitanja i odgovori	
12:40	Zaključci i zatvaranje Skupa	

BASIC QUESTIONS IN DEVELOPING A GEOPARK PROJECT¹

Alexandru Andrașanu

University of Bucharest, Romania

alexandru.andrasanu@g.unibuc.ro

ABSTRACT: *The Geopark concept emerged in the 1990s as a way to link geodiversity, biodiversity, and cultural assets in support of communities' sustainable development. The idea evolved and, in 2015, became a formal UNESCO program which is implemented in partnership with the Global Geoparks Network Association. Developing a strong Geopark project requires addressing a set of essential questions that shape the entire process: Who are we? What is our purpose? How do we work with local communities? What is the right approach? How do we secure funding?*

- 1. Who are we? A geopark initiative must clearly define its identity and mandate. Whether driven by scientists, local authorities, or civil society, the team should act as a facilitator rather than the "owner" of the project. Credibility, transparency, and interdisciplinary expertise are essential.*
  - 2. What for? A geopark is not created simply to obtain a label. The UNESCO designation is a result, not the mission. The true purpose is to generate positive change in the territory: protecting and interpreting geological, natural, and cultural heritage; strengthening local identity; creating sustainable economic opportunities; and improving the quality of life for communities.*
  - 3. How do we engage the community? Local communities are at the heart of any geopark. Success depends on genuine participation, not consultation for form's sake. This requires listening to local needs, co-creating products and experiences, valuing traditional knowledge, ensuring transparent communication, and delivering early visible benefits to build trust.*
  - 4. What is the right way? There is no fast track. Successful geoparks grow through stable governance, long-term partnerships, authentic interpretation, interdisciplinary approaches, and continuous learning within international geopark networks. The "right way" is the most inclusive and sustainable approach – not the fastest.*
  - 5. How do we find funding? Financial sustainability comes from a diversified mix: local and regional public budgets, national programs, EU funding, private partnerships, international networks, and self-generated revenue (education programs, guided tours, local products). A credible management structure and strong community support increase access to funding.*
- Our approach is to consider that a geopark is ultimately a platform for collaboration and sustainable regional development. Its success depends on clarity of purpose, authentic engagement with people, respect for local heritage, and strategic long-term thinking.*

Keywords: geopark development, heritage valorisation, development process.

---

¹ Keynote lecture

OSNOVNA PITANJA U RAZVOJU PROJEKTA GEOPARKA²

Alexandru Andrașanu

Univerzitet u Bukureštu, Rumunjska

alexandru.andrasanu@g.unibuc.ro

ABSTRAKT: Koncept geoparka pojavio se 1990-ih godina kao način povezivanja georaznolikosti, bioraznolikosti i kulturne baštine u svrhu podrške održivom razvoju lokalnih zajednica. Ideja se s vremenom razvijala te je 2015. godine postala službeni program UNESCO-a, koji se provodi u partnerstvu s Globalnom mrežom geoparkova (Global Geoparks Network Association). Razvoj kvalitetnog geopark projekta zahtijeva suočavanje s nizom ključnih pitanja koja oblikuju cijeli proces: Tko smo mi? Koja je naša svrha? Kako surađujemo s lokalnim zajednicama? Koji je ispravan pristup? Kako osigurati financiranje?

1. Tko smo mi? Inicijativa geoparka mora jasno definirati svoj identitet i mandat. Bez obzira na to predvode li je znanstvenici, lokalne vlasti ili civilno društvo, tim treba djelovati kao facilitator, a ne kao „vlasnik“ projekta. Vjerodostojnost, transparentnost i interdisciplinarna stručnost ključni su elementi.

2. Zašto? Geopark se ne osniva samo radi dobivanja oznake. UNESCO-ova dodjela statusa je rezultat, a ne misija. Stvarna svrha jest poticanje pozitivnih promjena na području: zaštita i interpretacija geološke, prirodne i kulturne baštine; jačanje lokalnog identiteta; stvaranje održivih gospodarskih prilika; te unapređenje kvalitete života zajednice.

3. Kako uključiti zajednicu? Lokalne zajednice nalaze se u središtu svakog geoparka. Uspjeh ovisi o stvarnom sudjelovanju, a ne o formalnom savjetovanju radi forme. To podrazumijeva oslušivanje lokalnih potreba, zajedničko stvaranje proizvoda i doživljaja, vrednovanje tradicionalnih znanja, osiguravanje transparentne komunikacije te ostvarivanje ranih, vidljivih koristi koje grade povjerenje.

4. Koji je pravi put? Ne postoji brzi put. Uspješni geoparkovi razvijaju se kroz stabilno upravljanje, dugoročna partnerstva, autentičnu interpretaciju, interdisciplinarnu pristupe i neprekidno učenje unutar međunarodnih mreža geoparkova. „Pravi put“ jest onaj koji je najsveobuhvatniji i najodrživiji – a ne najbrži.

5. Kako osigurati financiranje? Financijska održivost temelji se na raznolikom izvoru sredstava: lokalnim i regionalnim javnim proračunima, nacionalnim programima, fondovima Europske unije, privatnim partnerstvima, međunarodnim mrežama te vlastitim prihodima (edukacijski programi, vođene ture, lokalni proizvodi). Vjerodostojna upravljačka struktura i snažna podrška zajednice povećavaju mogućnosti pristupa financiranju.

Naš pristup polazi od shvaćanja geoparka kao platforme za suradnju i održivi regionalni razvoj. Njegov uspjeh ovisi o jasnoći svrhe, autentičnom uključivanju ljudi, poštovanju lokalne baštine i strateškom dugoročnom promišljanju.

Ključne riječi: razvoj geoparka, valorizacija baštine, razvojni proces.

---

² Pozvano predavanje

RAZVIJANJE JEZIČKE I EKOLOŠKE SVIJESTI KROZ ISKUSTVENO UČENJE U GEOPARKOVIMA

Amela Muratović

Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija

amela.muratovic@uninp.edu.rs

Kimeta Hamidović

Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija

kimeta.h@uninp.edu.rs

ABSTRAKT: Geoparkovi predstavljaju inovativne edukativne prostore u kojima se geološki i kulturni resursi koriste za razvijanje znanja, vrijednosti, iskustva i vještina kod učenika. Ovaj teorijski rad se bavi istraživanjem načina na koje se kroz iskustveno učenje u geoparkovima može podsticati razvoj jezičke i ekološke svijesti kod učenika. Geoparkovi, kao prostori u kojima se prepliću geološko, prirodno i kulturno nasljeđe, nude bogat okvir za integrisano učenje koje povezuje jezik, kulturu i ekologiju. Kroz perspektive ekopedagogije, ekolingvistike i interkulturalnog obrazovanja, razmatra se uloga jezika kao sredstva komunikacije, interpretacije i refleksije o prirodnim i društvenim fenomenima. Iskustveno učenje u ovim kontekstima omogućava učenicima da kroz neposredno doživljavanje i istraživanje razvijaju dublje razumijevanje održivosti, ekološke etike i kulturne raznolikosti. Zaključuje se da ovakav pristup doprinosi oblikovanju ekološki osviještenih, jezički kompetentnih i kritički orijentisanih pojedinaca, sposobnih za odgovorno djelovanje u savremenom društvu.

Ključne riječi: geopark, iskustveno učenje, ekopedagogija, ekolingvistika, jezička svijest, ekološka svijest, održivo obrazovanje.

DEVELOPING LANGUAGE AND ENVIRONMENTAL AWARENESS THROUGH EXPERIENTIAL LEARNING IN GEOPARKS

Amela Muratovic

University of Novi Pazar, Serbia

amela.muratovic@uninp.edu.rs

Kimeta Hamidovic

University of Novi Pazar, Serbia

kimeta.h@uninp.edu.rs

ABSTRACT: Geoparks represent innovative educational environments in which geological and cultural resources are used to develop knowledge, values, experiences, and skills among students. This theoretical paper explores the ways in which experiential learning in geoparks can foster the development of linguistic and environmental awareness in students. Geoparks, as spaces where geological, natural, and cultural heritage intertwine, offer a rich framework for integrated learning that connects language, culture, and ecology. Through the perspectives of ecopedagogy, ecolinguistics, and intercultural education, the paper examines the role of language as a means of communication, interpretation, and reflection on natural and social phenomena. Experiential learning in these contexts enables students to develop a deeper understanding of sustainability, ecological ethics, and cultural diversity through direct experience and exploration. This paper concludes that such an approach contributes to shaping environmentally conscious, linguistically competent, and critically oriented individuals who are capable of responsible action in contemporary society.

Keywords: geopark, experiential learning, ecopedagogy, ecolinguistics, linguistic awareness, environmental awareness, sustainable education.

EKOPELAGOŠKA KOMPETENCIJA - POTREBA DANAŠNJEG VREMENA

Katarina Lasić

Mediteranski centar za održivi razvoj, Bosna i Hercegovina

lasickatarina5@gmail.com

Ruža Tomić

Sveučilište Hercegovina, Bosna i Hercegovina

ruzatomic1951@gmail.com

ABSTRAKT: *Vrijeme u kome živimo nosi sa sobom brojne i brze promjene koje utječu na sve stanovnike naše zemlje i traže pravovremene i adekvatne reakcije na njih kako bi se uspješno nosili sa nepredviđenim izazovima i lakše i uspješnije ih prevladali. Da bi ostvarili uspjeh, potrebno je da se svaki pojedinac osposobi i pripremi za poduzimanje mjera koje se odnose na očuvanje okoliša. Čovječanstvo opterećuju ekološki problemi, zdravstveni (učestale i brojne neizlječive bolesti), migrantske krize i preseljenja stanovništva iz jednog u drugi kraj svijeta, sve učestaliji konflikti i ratovi, što ostavlja dalekosežne posljedice po sve nas. Ekološka kriza u svijetu traži da se ekološkim obrazovanjem mladih razvija novi senzibilitet, buđenje aktivnih građana. U različitim životnim situacijama potrebno je njegovati ekološku komunikaciju koja podrazumijeva promjenu samorazumijevanja, poštovanje, toleranciju, odgovornost, ravnopravnost, empatiju tokom rješavanja konflikata i sukoba, partnerstvo, pluralizam, kao i suočavanje sa realnošću. Ovim radom i ukazivanjem na potrebu ekološkog odgoja i obrazovanja, te razvoja ekopedagoških kompetencija u odgoju svih dobnih grupa odgajnika, nastoji se interpretirati i predstaviti njihov značaj u uspješnom funkcioniranju društva budućnosti. Bit će elaborirana potreba i značaj ekološkog odgoja i obrazovanja, te sastavni elementi ekopedagoških kompetencije, odnosno šta pod njom podrazumijevaju različiti autori na polju odgoja i obrazovanja u našoj zemlji i šire. Cilj rada je predstaviti pojam, oblike i načine podsticanja razvoja ovih kompetencija kod odgajatelja i nastavnika, ali i kod predškolske djece i učenika. Istraženi su i elaborirani oblici ovih kompetencija, te predstavljena dosadašnja teoretska saznanja o njima na našim prostorima i u okruženju. Obrazložena je neophodnost, značaj i uloga ovih kompetencija u obavljanju složene uloge odgajatelja, nastavnika i edukatora u društvu znanja i cjeloživotnog učenja. Zaključno, s razvojem kompetencija treba započeti još od rane dobi putem različitih oblika formalnog i neformalnog obrazovanja.*

Ključne riječi: suvremeno društvo, ekološki problemi, ekološki odgoj, ekopedagoške kompetencije odgajatelja, odgajnik.

ECOPEDAGOGICAL COMPETENCE – THE NEED OF TODAY

Katarina Lasic

Mediterranean Center for Sustainable Development, Bosnia and Herzegovina
lasickatarina5@gmail.com

Ruza Tomic

Herzegovina University, Bosnia and Herzegovina
ruzatomic1951@gmail.com

ABSTRACT: *The times we live in bring numerous and rapid changes that affect all inhabitants of our country and require timely and adequate responses in order to successfully cope with unforeseen challenges and overcome them effectively. To achieve this, it is necessary for each individual to be educated and prepared to take measures related to environmental protection. Humanity today is burdened by ecological problems, health crises (frequent and numerous incurable diseases), migration challenges and population movements across the globe, as well as increasingly frequent conflicts and wars that leave far-reaching consequences for all of us. The global ecological crisis requires that environmental education among young people foster a new sensibility and awaken active citizenship. In different life situations, it is necessary to nurture ecological communication, which implies a transformation of self-understanding, as well as respect, tolerance, responsibility, equality, empathy in conflict resolution, partnership, pluralism, and facing reality. This paper, by emphasizing the need for ecological education and the development of eco-pedagogical competences across all age groups of students, seeks to interpret and present their significance for the successful functioning of the society of the future. The need and importance of ecological education and the constituent elements of eco-pedagogical competence are elaborated, along with an overview of how various authors in the field of education, both in our country and abroad, define and understand them. The aim of this paper is to present the concept, forms, and ways of fostering the development of these competences among educators and teachers, as well as among preschool children and students. The forms of these competences are researched and discussed, and theoretical knowledge about them in our region and beyond is presented. The necessity, importance, and role of these competences in performing the complex responsibilities of educators, teachers, and pedagogues in a knowledge-based and lifelong learning society are explained. In conclusion, the development of eco-pedagogical competences should begin at an early age through various forms of formal and informal education.*

Keywords: *modern society, ecological problems, ecological education, eco-pedagogical competencies of educators, learners.*

MIKROKVALIFIKACIJE I GEOTURIZAM

Refik Šećibović

Visoka škola za menadžment i turizam Konjic, Bosna i Hercegovina

refik@bos.rs

Alaudina Boškailo

Visoka škola za menadžment i turizam Konjic, Bosna i Hercegovina

ABSTRAKT: *Mikrokvalifikacije danas su novi trend u razvoju visokog obrazovanja u Evropi, one mogu nadopuniti tradicionalne diplome, pri čemu studenti, mogu podići stepen zapošljivosti i postići mogućnosti za veću fleksibilnost na tržištu rada. Turizam je grana koja ima veliku potrebu za razvojem programa kratkih studijskih programa koji završavaju mikrokvalifikacijama. Jedna od oblasti koja ima velike mogućnosti za razvoj mikrokvalifikacija je geoturizam, koji povezan za ekoturizmom omogućava veliki stepen zapošljavanja u oblasti geoparkova i zaštićenih područja. Mikrokvalifikacije daju novu dimenziju širenju programa geoturizma i njihovoj boljoj valorizaciji na tržištu rada. Ovaj rad otvara i mogućnosti stvaranja različitih kratkih programa u visokom obrazovanju koji se završavaju mikrokvalifikacijama i podižu kvalitet turističkog proizvoda u oblasti geoturizma i duži boravak turista na prostorima geoparkova.*

Ključne riječi: geoturizam, mikrokvalifikacije, kratki programi, fleksibilnost, online učenje.

MICRO-QUALIFICATIONS AND GEOTOURISM

Refik Secibovic

College of Management and Tourism Konjic, Bosnia and Herzegovina

refik@bos.rs

Alaudina Boskailo

College of Management and Tourism Konjic, Bosnia and Herzegovina

ABSTRACT: *Micro-qualifications have become a new trend in the development of higher education in Europe. They can complement traditional degrees, enabling students to enhance their employability and gain greater flexibility in the labor market. Tourism is a sector with a strong need for short study programs that lead to micro-qualifications. One of the fields with significant potential for the development of such credentials is geotourism, which—when linked with ecotourism—offers considerable employment opportunities within geoparks and protected areas. Micro-qualifications introduce a new dimension to the expansion of geotourism programs and improve their valorization in the labor market. This paper also highlights the potential for creating various short programs in higher education that culminate in micro-qualifications and enhance the quality of the tourism product in geotourism, contributing to longer tourist stays in geopark areas.*

Keywords: geotourism, micro-qualifications, short programs, flexibility, online learning.

ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ, ZNAČAJ I ULOGA-POTREBA DANAŠNJEG VREMENA

Salem Bakić

JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju Tuzla, Bosna i Hercegovina
salem.bakic@bih.net.ba

Selma Bakić

JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju Tuzla, Bosna i Hercegovina

Dijana Tadić

JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju Tuzla, Bosna i Hercegovina

Sandra Krstanović

JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju Tuzla, Bosna i Hercegovina

Mersida Dorić

JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju Tuzla, Bosna i Hercegovina

ABSTRAKT: Današnje društvo puno je različitih i brojnih ekoloških problema koji su proistekli usljed razvoja baziranog na paradigmi stalnog materijalnog rasta i u poticanja trošenja prirodnih resursa. Pored brojnosti i raznovrsnosti, problemi su u zadnje vrijeme sve teži i ozbiljniji i ako se ne zaustave, ugrožit će opstanak i život čovjeka na zemlji. Iz tih razloga je neophodan ekološki odgoj svakog pojedinca da bi se razvio u aktivnog građanina i čuvara prirode, svoga okruženja i opstanka čovjeka na zemlji, koji se teži razviti kao krajnji cilj ekološkog odgoja i obrazovanja. U radu ćemo razmatrati i elaborirati značaj i ulogu ekološkog odgoja u razvoju društva. Osnovni cilj rada je analizirati i predstaviti probleme koji prate život i rad u suvremenom vremenu koji su uzrokovani narušavanjem ekološke ravnoteže s okruženjem, kao i načine njihovog prevazilaženja. Analizirat će se značaj, i uloga odgoja i obrazovanja za održivi razvoj i njegova implementacija kroz sustav odgoja i obrazovanja na svim razinama odgoja i obrazovanja kao cjeloživotno učenje i doživotna praksa socijalnog učenja i prenošenja znanja u svim sferama ljudskog života. Rezultati ekološkog odgoja i obrazovanja trebaju doprinijeti promjenama u ponašanju, načinu življenja i razmišljanja na globalnoj, lokalnoj i na individualnoj razini. Današnje generacije pored stjecanja znanja, trebaju promijeniti i svoj stav prema okolišu, ponašati se odgovorno i biti spremni da donose odluke.

Ključne riječi: ekološki održivi razvoj, ekološki odgoj, potreba, značaj.

EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: IMPORTANCE AND ROLE – A NEED OF OUR TIME

Salem Bakic

Centre for Education and Care of Persons with Mental and Physical Disabilities Tuzla, Bosnia and Herzegovina
salem.bakic@bih.net.ba

Selma Bakic

Centre for Education and Care of Persons with Mental and Physical Disabilities Tuzla, Bosnia and Herzegovina

Dijana Tadic

Centre for Education and Care of Persons with Mental and Physical Disabilities Tuzla, Bosnia and Herzegovina

Sandra Krstanovic

Centre for Education and Care of Persons with Mental and Physical Disabilities Tuzla, Bosnia and Herzegovina

Mersida Doric

Centre for Education and Care of Persons with Mental and Physical Disabilities Tuzla, Bosnia and Herzegovina

ABSTRACT: *Today's society faces a wide range of ecological problems that have emerged from a development paradigm based on continuous material growth and the intensive consumption of natural resources. In addition to their number and diversity, these problems have recently become increasingly severe and complex and, if not addressed, may threaten human life and survival on Earth. For these reasons, environmental education is essential for every individual in order to become an active citizen and guardian of nature, the environment, and ultimately human existence—an outcome that represents the fundamental goal of environmental education. This paper examines and elaborates on the significance and role of environmental education in contemporary society. Its main objective is to analyze and present the challenges accompanying life and work in the modern era, arising from the disruption of ecological balance, as well as potential ways to overcome them. The importance and role of education for sustainable development will be explored, along with its implementation throughout all levels of the educational system—as a form of lifelong learning and continuous social learning, supporting the transfer of knowledge across all spheres of human life. The outcomes of environmental education should contribute to changes in behavior, lifestyle, and thinking at global, local, and individual levels. Today's generations, in addition to acquiring knowledge, must also cultivate a responsible attitude toward the environment, act consciously, and be prepared to make informed decisions.*

Keywords: ecological sustainable development, environmental education, necessity, importance.

ULOGA GEOPARKOVA I MOĆNOG GEOGRAFSKOG ZNANJA KOD UBLAŽAVANJA EKO-ANKSIOZNOSTI KOD MLADIH

Milka Grmuša

Filozofski fakultet, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Bosna i Hercegovina

milka.grmusa@ff.ues.rs.ba

Jelena Golijanin

Filozofski fakultet, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Bosna i Hercegovina

jelena.golijanin@ff.ues.rs.ba

ABSTRAKT: *Vrijeme u kome živimo nosi sa sobom brojne i brze promjene koje utječu na sve stanovnike naše zemlje i traže pravovremene i adekvatne reakcije na njih kako bi se uspješno nosili sa nepredviđenim izazovima i lakše i uspješnije ih prevladali. Da bi ostvarili uspjeh, potrebno je da se svaki pojedinac osposobi i pripremi za poduzimanje mjera koje se odnose na očuvanje okoliša. Čovječanstvo opterećuju ekološki problemi, zdravstveni (učestale i brojne neizlječive bolesti), migrantske krize i preseljenja stanovništva iz jednog u drugi kraj svijeta, sve učestaliji konflikti i ratovi, što ostavlja dalekosežne posljedice po sve nas. Ekološka kriza u svijetu traži da se ekološkim obrazovanjem mladih razvija novi senzibilitet, buđenje aktivnih građana. U različitim životnim situacijama potrebno je njegovati ekološku komunikaciju koja podrazumijeva promjenu samorazumijevanja, poštovanje, toleranciju, odgovornost, ravnopravnost, empatiju tokom rješavanja konflikata i sukoba, partnerstvo, pluralizam, kao i suočavanje sa realnošću. Ovim radom i ukazivanjem na potrebu ekološkog odgoja i obrazovanja, te razvoja ekopedagoških kompetencija u odgoju svih dobnih grupa odgajanih, nastoji se interpretirati i predstaviti njihov značaj u uspješnom funkcioniranju društva budućnosti. Bit će elaborirana potreba i značaj ekološkog odgoja i obrazovanja, te sastavni elementi ekopedagoških kompetencije, odnosno šta pod njom podrazumijevaju različiti autori na polju odgoja i obrazovanja u našoj zemlji i šire. Cilj rada je predstaviti pojam, oblike i načine podsticanja razvoja ovih kompetencija kod odgajatelja i nastavnika, ali i kod predškolske djece i učenika. Istraženi su i elaborirani oblici ovih kompetencija, te predstavljena dosadašnja teoretska saznanja o njima na našim prostorima i u okruženju. Obrazložena je neophodnost, značaj i uloga ovih kompetencija u obavljanju složene uloge odgajatelja, nastavnika i edukatora u društvu znanja i cjeloživotnog učenja. Zaključno, s razvojem kompetencija treba započeti još od rane dobi putem različitih oblika formalnog i neformalnog obrazovanja.*

Ključne riječi: suvremeno društvo, ekološki problemi, ekološki odgoj, ekopedagoške kompetencije odgajatelja, odgajanih.

THE ROLE OF GEOPARKS AND POWERFUL GEOGRAPHICAL KNOWLEDGE IN MITIGATING ECO-ANXIETY AMONG YOUTH

Milka Grmusa

Faculty of Philosophy, University of East Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

milka.grmusa@ff.ues.rs.ba

Jelena Golijanin

Faculty of Philosophy, University of East Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

jelena.golijanin@ff.ues.rs.ba

ABSTRACT: *The time we live in brings numerous and rapid changes that affect all the inhabitants of our country and require timely and adequate responses in order to successfully cope with unforeseen challenges and overcome them more easily and effectively. To achieve success, each individual must be equipped and prepared to take measures related to environmental protection. Humanity is burdened by environmental problems, health issues (frequent and numerous incurable diseases), migration crises and the relocation of populations from one part of the world to another, as well as increasingly common conflicts and wars, all of which leave far-reaching consequences for all of us. The ecological crisis in the world demands that environmental education of young people develop a new sensibility and awaken active citizenship. In various life situations, it is necessary to foster ecological communication, which implies a change in self-understanding, respect, tolerance, responsibility, equality, empathy in resolving conflicts, partnership, pluralism, and facing reality. By highlighting the need for environmental upbringing and education, as well as the development of eco-pedagogical competences in the education of all age groups, this paper seeks to interpret and present their importance for the successful functioning of the society of the future. The need and significance of environmental upbringing and education will be elaborated, along with the key elements of eco-pedagogical competences, that is, how they are defined by various authors in the field of education in our country and beyond. The aim of the paper is to present the concept, forms, and ways of encouraging the development of these competences among educators and teachers, as well as among preschool children and students. The forms of these competences have been researched and elaborated, and the existing theoretical knowledge about them in our region and surroundings has been presented. The necessity, importance, and role of these competences in performing the complex roles of educators, teachers, and trainers in a knowledge-based and lifelong learning society are explained. In conclusion, the development of these competences should begin at an early age through various forms of formal and non-formal education.*

Keywords: geopark, eco-anxiety, powerful geographical knowledge, sustainable development.

KONZERVACIJSKA BIOLOGIJA U VALORIZACIJI I EDUKATIVNOJ DIMENZIJI GEOPARKOVA

Robert Kepić

Franjevačka klasična gimnazija Visoko, Bosna i Hercegovina

robert.kepic@fkg-visoko.org

ABSTRAKT: *Pri valorizaciji prirodnih krajobraza – prisutnih vrsta, staništa kao i njihovih ugroženosti ključnu ulogu ima konzervacijska biologija, biološka disciplina na čijoj se interdisciplinarnosti temelji očuvanje prirodnih vrednota zbog čega nalazi vrlo važnu ulogu u geoparkovima. U očuvanju prirodne baštine i autentičnosti prostora, pred konzervacijskim biologima, pored inventarizacije i sistematizacije vrsta, nalazi se neizostavan zadatak u edukativnoj dimenziji geoparkova kroz određivanje smjernica i provedbu oblikovanja, održivosti i ekološki prihvatljivog gospodarenja geoparkom u cilju zaštite biodiverziteta. Budući da održivi razvoj i očuvanje krajobraza, danas postaju dio strategija razvoja država i kroz geoparkove, edukativna dimenzija konzervacijske biologije ističe se u podizanju ekološke svijesti primjenjive u svakodnevi. Rad ima za cilj prikazati značaj konzervacijske biologije u edukativnoj dimenziji geoparka kroz mogućnosti educiranja lokalnog stanovništva i posjetitelja primjenom različitih pomagala i tehnoloških dostignuća.*

Ključne riječi: konzervacijska biologija, geoparkovi, održivost, očuvanje, edukacija.

CONSERVATION BIOLOGY IN THE VALORIZATION AND EDUCATIONAL DIMENSION OF GEOPARKS

Robert Kepic

Franciscan Classical Gymnasium Visoko, Bosnia and Herzegovina

robert.kepic@fkg-visoko.org

ABSTRACT: *In the valorisation of natural landscapes – the species present, habitats, and their levels of endangerment – conservation biology plays a key role. As a biological discipline grounded in interdisciplinarity, it serves as the foundation for preserving natural values and therefore holds an important role in geoparks. In safeguarding natural heritage and the authenticity of an area, conservation biologists, in addition to the inventorying and systematisation of species, also have an essential task in the educational dimension of geoparks. This includes defining guidelines and implementing the design, sustainability, and environmentally responsible management of a geopark with the aim of protecting biodiversity. Since sustainable development and landscape preservation have increasingly become part of national development strategies, including through geoparks, the educational dimension of conservation biology stands out in raising ecological awareness applicable in everyday life. The aim of this paper is to present the significance of conservation biology in the educational dimension of geoparks through the possibilities of educating local communities and visitors by using various tools and technological advancements.*

Keywords: conservation biology, geoparks, sustainability, preservation, education.

GEOLOKALITETI KAO OSNOVA ZA RAZVOJ GEOTURIZMA: STUDIJA SLUČAJA TREBEVIĆ, BIH

Jelena Golijanin

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Katedra za geografiju, Bosna i Hercegovina
jelena.golijanin@ff.ues.rs.ba

Vesna Tunguz

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Poljoprivredni fakultet, Katedra za biljnu proizvodnju, Bosna i Hercegovina

Milka Grmuša

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Katedra za geografiju, Bosna i Hercegovina

Mariana Lukić Tanović

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Katedra za geografiju, Bosna i Hercegovina,

Matej Ogrin

Univerzitet u Ljubljani, Filozofski fakultet, Odsjek za geografiju, Slovenija

Blaž Repe

Univerzitet u Ljubljani, Filozofski fakultet, Odsjek za geografiju, Slovenija

ABSTRAKT: Bosna i Hercegovina trenutno nema ni jedan geopark (UGGp), ali posjeduje izuzetne geološke i geomorfološke vrijednosti i mogućnosti za uspostavljanje ovog i ovakvog modela očuvanja i promocije geonasljeđa na svojoj teritoriji. Kao posebno značajni objekti geonasljeđa u okviru geoparkova (postojećih i budućih), izdvajaju se specifični lokaliteti (geolokaliteti) kao tačke na kojima se turistički sadržaji mogu razvijati kroz poseban vid turizma poznat kao geoturizam. Sa tim u vezi, cilj istraživanja u radu jeste evaluacija i analiza geoturističkih potencijala izdvojenih geolokaliteta na prostoru planine Trebević i njene okoline, u neposrednoj blizini glavnog grada Sarajeva. GAM metodologija korišćena u radu podrazumjevala je empirijsku procjenu glavnih (naučna/edukativna vrijednost, pejzažna/estetska vrijednost i konzervatorsko-ekološka vrijednost) i dodatnih turističkih vrijednosti (funkcionalne i turističke vrijednosti) svakog geolokaliteta obuhvaćenog geoturističkom evaluacijom ponaosob. Rezultati evaluacije su pokazali da su pojedini geolokaliteti zadobili visoke ocjene, najviše zahvaljujući grupi glavnih turističkih vrijednosti (MV), što je uglavnom posljedica kvalitetnih geoloških i geomorfoloških osobina koje posjeduju, ali i trenutnog stanja očuvanosti i mogućnosti interpretacije, što olakšava pojašnjenje pojave prosječnom posjetiocu. Ove lokalitete karakteriše i olakšana pristupačnost, što je iz kategorije dodatnih turističkih vrijednosti (AV). Sa druge strane, rezultati su pokazali da su pojedini geolokaliteti izloženi ljudskom nemaru i da trpe ogromne pritiske i uzurpaciju, što je uticalo na smanjenu vrijednost prosječne ocjene tih lokaliteta.

Ključne riječi: ekološki održivi razvoj, ekološki odgoj, potreba, značaj.

GEOSITES AS A BASIS FOR GEOTOURISM DEVELOPMENT: A CASE STUDY OF TREBEVIĆ, BOSNIA AND HERZEGOVINA

Jelena Golijanin

University of East Sarajevo, Faculty of Philosophy, Department of Geography, Bosnia and Herzegovina

jelena.golijanin@ff.ues.rs.ba

Vesna Tunguz

University of East Sarajevo, Faculty of Agriculture, Department of Plant Production, Bosnia and Herzegovina

Milka Grmuša

University of East Sarajevo, Faculty of Philosophy, Department of Geography, Bosnia and Herzegovina

Mariana Lukić Tanović

University of East Sarajevo, Faculty of Philosophy, Department of Geography, Bosnia and Herzegovina

Matej Ogrin

University of Ljubljana, Faculty of Arts, Department of Geography, Slovenia

Blaž Repe

University of Ljubljana, Faculty of Arts, Department of Geography, Slovenia

ABSTRACT: *Bosnia and Herzegovina currently does not have a geopark (UGGp), but it has exceptional geological and geomorphological values and opportunities for establishing this and such a model of preservation and promotion of geoheritage on its territory. As particularly significant geoheritage objects within geoparks (existing and created in the future), specific localities (geosites) are highlighted as points where tourist facilities can be developed through a special form of tourism known as geotourism. The aim of the research in the paper is to evaluate and analyze the geotourism potential of selected geosites in the area of Mount Trebević and its surroundings, in the immediate vicinity of the capital city of Sarajevo. The GAM methodology used in the paper implied an empirical assessment of the main (scientific/educational value, landscape/aesthetic value and conservation-ecological value) and additional tourist values (functional and tourist values) of each geolocality included in the geotourism evaluation separately. The evaluation results showed that some geosites received high ratings, mostly due to the group of main tourist values (MV), which is mainly a consequence of the quality geological and geomorphological features they possess, but also the current state of preservation and interpretation possibilities, which facilitates the appearance of the average visitor. These sites are also characterized by easy accessibility, which is from the category of additional tourist values (AV). On the other hand, the results showed that some geosites are exposed to human*

negligence and suffer enormous pressures and usurpation, which influenced the reduced value of the average rating of these sites.

Keywords: geoheritage, geosites, geotourism, geopark, Trebević, BiH.

SOCIOLOŠKI ASPEKT ZAJEDNIČKIH INICIJATIVA RURALNIH ZAJEDNICA U KONTEKSTU GEOPARKOVA

Admir Muratović

Univerzitet u Novom Pazaru, Srbija

admir.muratovic@uninp.edu.rs

ABSTRAKT: Ruralne zajednice često koriste zajedničke inicijative kao ključni instrument za održivi razvoj i unapređenje obrazovnih kapaciteta u svom okruženju. Ovaj teorijski rad analizira sociološke aspekte takvih inicijativa unutar konteksta geoparkova, sagledavajući kako zajednički projekti doprinose jačanju društvenog kapitala, socijalne kohezije i lokalnog identiteta. Polazeći od teorija društvenog kapitala i sociologije zajednice rad istražuje motivaciju i učinke participacije lokalnog stanovništva, naglašavajući pedagoški i edukativni potencijal ovakvih aktivnosti. Poseban fokus stavljen je na integraciju obrazovanja, kulturnih i prirodnih resursa, gdje geoparkovi služe kao dinamični okvir za iskustveno učenje i razvoj ekološke i društvene svijesti. Zaključuje se da zajedničke inicijative ruralnih zajednica ne samo da doprinose održivom razvoju, već i oblikuju modele participativnog učenja i društvene odgovornosti unutar geoparkova.

Ključne riječi: ruralni razvoj, zajedničke inicijative, društveni kapital, obrazovanje, geopark, socijalna kohezija.

SOCIOLOGICAL ASPECT OF JOINT INITIATIVES OF RURAL COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF GEOPARKS

Admir Muratovic

University of Novi Pazar, Serbia

admir.muratovic@uninp.edu.rs

ABSTRACT: *Rural communities often use joint initiatives as a key instrument for sustainable development and the enhancement of educational capacities in their environment. This theoretical paper analyzes the sociological aspects of such initiatives within the context of geoparks, examining how joint projects contribute to strengthening social capital, social cohesion, and local identity. Drawing on theories of social capital and community sociology, the paper investigates the motivation and effects of local population participation, emphasizing the pedagogical and educational potential of these activities. Special attention is given to the integration of education with cultural and natural resources, where geoparks serve as a dynamic framework for experiential learning and the development of ecological and social awareness. It is concluded that joint initiatives of rural communities not only contribute to sustainable development but also shape models of participatory learning and social responsibility within geoparks.*

Keywords: *rural development, joint initiatives, social capital, education, geopark, social cohesion.*

NERAZUMIJEVANJE, OTPOR I POLITIKANSTVO KAO PREPREKE ZA OSNIVANJE GEOPARKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Marijana Šećibović

Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, Bosna i Hercegovina

marijanasemicsecibovic@gmail.com

ABSTRAKT: *Bosna i Hercegovina, zemlja kontrasta i ambivalentnosti. Otpor inovacijama, politički spinovi kao i nepoštovanje znanja i znanosti su ozbiljni problemi za iskorak koji traži održivi turizam. Komunikacija kao ključni čimbenik za uspostavljanje veza među ljudima zahtjeva uključivanje zainteresiranih, otvorenih strana što se u ovom slučaju dovodi u pitanje. Nedostaje kultura komunikacije koja ozbiljno dovodi u pitanje dijalog kao poveznicu za razmjenu ideja, mišljenja i mogućnost uspostavljanja novih partnerstava koja treba da budu u službi razvoja zajednice. Na putu uspostavljanja veze ozbiljno nam se ispriječi socijalni kontekst kojim pratimo okruženje i socijalnu strukturu. Negativna društvena klima uzrokovana političkim otporom koja svoj duboki koren ima u strahu od gubitka moći (strah od razotkrivanja neznanja) zahtjeva posebne komunikacijske vještine kao i uvođenje moderatora izvana. Nerazlikovanje zaštićenog područja od geoparka stvara ozbiljan otpor kod domicilnog stanovništva. Da li je u pitanju politički spin ili neznanje nije bitno, bitne su posljedice neodgovornosti i nečinjenja. Osnivanje prvog geoparka u Bosni i Hercegovini ima za cilj da vrati stanovništvo u napuštena ruralna područja, da otvori evropske fondove koji pružaju priliku kreativnim ljudima da razvijaju prostore i kulturne vrijednosti koje će dovesti novog turistu i ovu zemlju pozicionirati na svjetskoj mapi geoparkova, otvoriti nova radna mjesta sa novim zanimanjima. Benefiti su veliki i otuda pitanje, kome smeta osnivanje geoparka? Hoće li politika ugušiti i ovu inicijativu a u neznanju nastaviti da govori o ciframa turista koje nisu relevantne i tako manipulirati informacijama i javnosti? Mediji nisu „naši“, mediji su „njihovi“, svakoj cenzuri prethodi autocenzura.*

Ključne riječi: geopark, komunikacija, spin, politikanstvo, mediji.

MISUNDERSTANDING, RESISTANCE, AND POLITICKING AS OBSTACLES TO THE ESTABLISHMENT OF A GEOPARK IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

Marijana Secibovic

College of Tourism and Management Konjic, Bosnia and Herzegovina

marijanasemicsecibovic@gmail.com

ABSTRACT: *Bosnia and Herzegovina, a country of contrasts and ambivalence. Resistance to innovation, political spin, and the disregard for knowledge and science are serious obstacles to the progress required for sustainable tourism. Communication, as a key factor in establishing connections among people, demands the involvement of interested and open parties, which in this case is called into question. There is a lack of a culture of communication, which seriously undermines dialogue as a link for exchanging ideas, opinions, and the possibility of establishing new partnerships that should serve community development. On the path to establishing connections, we are seriously hindered by the social context, as we observe the environment and social structure. The negative social climate caused by political resistance, deeply rooted in the fear of losing power (fear of exposing ignorance), requires special communication skills and the involvement of external moderators. The failure to distinguish a protected area from a geopark creates significant resistance among the local population. Whether it is political spin or ignorance is irrelevant; what matters are the consequences of irresponsibility and inaction. The establishment of the first geopark in Bosnia and Herzegovina aims to bring people back to abandoned rural areas, open European funds that provide opportunities for creative individuals to develop spaces and cultural values, attract new tourists, position the country on the global geopark map, and create new jobs with new professions. The benefits are substantial, which raises the question: who opposes the establishment of a geopark? Will politics suppress this initiative, while in ignorance continuing to talk about tourist numbers that are irrelevant, manipulating information and public perception? The media are not “ours”; the media are “theirs,” and every act of censorship is preceded by self-censorship.*

Keywords: geopark, communication, spin, politicking, media.

ONLINE KOMUNIKACIJA IDENTITETA PROSTORA NA PRIMJERU GEOPARKA BOKOVO - IMOTSKA JEZERA, HRVATSKA

Ivana Pavlović

Sveučilište Hercegovina, Mostar, Bosna i Hercegovina

ivana.pavlovic2009@hotmail.com

ABSTRAKT: Online komunikacija postaje ključni alat u oblikovanju percepcije i identiteta prostora, osobito kod novih turističkih i geoloških destinacija poput hrvatskog geoparka Biokovo – Imotska jezera. Ovaj rad analizira načine na koje ovaj geopark koristi digitalne kanale – uključujući službene web-stranice, društvene mreže, i ostale multimedijalne sadržaje – kako bi predstavio svoje geološke, kulturne i ekološke vrijednosti. Poseban naglasak stavljen je na storytelling, vizualnu komunikaciju i interaktivne elemente koji posjetiteljima omogućuju razumijevanje jedinstvenosti prostora, uključujući krške fenomene, Modro i Crveno jezero te kulturnu baštinu Imotske krajine. Rad istražuje i dvosmjernu komunikaciju s publikom, analizirajući kako online sadržaji potiču angažman lokalne zajednice i posjetitelja, ali i njihovu percepciju identiteta geoparka. Rezultati ukazuju da kvalitetna i strateški osmišljena online komunikacija doprinosi jačanju prepoznatljivosti geoparka, edukaciji posjetitelja i promicanju održivog turizma. Međutim, identificirani su i izazovi, poput fragmentiranih informacija, ograničenog korištenja multimedije i nedovoljne digitalne promocije. Na temelju analize predložene su preporuke za unapređenje digitalnog prisustva, integraciju vizualnog identiteta, te razvoj participativnih platformi koje dodatno povezuju geopark, lokalnu zajednicu i širu javnost.

Ključne riječi: online komunikacija, identitet prostora, geopark, Biokovo, Imotska jezera, digitalni storytelling, održivi turizam.

ONLINE COMMUNICATION OF PLACE IDENTITY: THE CASE OF GEOPARK BIOKOVO – IMOTSKA JEZERA, CROATIA

Ivana Pavlovic

Herzegovina University, Mostar, Bosnia and Herzegovina

ivana.pavlovic2009@hotmail.com

ABSTRACT: *Online communication is becoming a key tool in shaping the perception and identity of a place, especially for new tourist and geological destinations such as the Croatian Geopark Biokovo – Imotska jezera. This paper analyzes the ways in which the geopark utilizes digital channels—including official websites, social media, and other multimedia content—to present its geological, cultural, and ecological values. Special emphasis is placed on storytelling, visual communication, and interactive elements that enable visitors to understand the uniqueness of the area, including karst phenomena, Blue and Red Lakes, and the cultural heritage of the Imotska region. The study also examines two-way communication with the audience, analyzing how online content encourages engagement from both the local community and visitors, as well as shaping their perception of the geopark’s identity. The results indicate that high-quality and strategically designed online communication contributes to strengthening the geopark’s recognition, educating visitors, and promoting sustainable tourism. However, challenges such as fragmented information, limited use of multimedia, and insufficient digital promotion were identified. Based on the analysis, recommendations are proposed to enhance digital presence, integrate visual identity, and develop participatory platforms that further connect the geopark, the local community, and the wider public.*

Keywords: *online communication, place identity, geopark, Biokovo, Imotska jezera, digital storytelling, sustainable tourism*

DRUŠTVENI ASPEKTI ODRŽIVOG UPRAVLJANJA I RAZVOJA PROSTORA: PRIMJER GEOPARKA COPPER COAST, IRSKA

Ivan Dodig

Visoka škola za turizam i menadžment Konjic, Bosna i Hercegovina

ivandodig.ba@gmail.com

Matea Milićević

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatska

mateamostar09@gmail.com

ABSTRAKT: *Održivi razvoj geoparka Copper Coast u Irskoj predstavlja primjer integracije prirodnog naslijeđa, lokalne zajednice i turističkog potencijala. Geopark se prostire duž južne obale Irske, bogat je geološkim, kulturnim i povijesnim resursima, a njegova valorizacija temelji se na principima očuvanja okoliša i uključivanja lokalnog stanovništva u proces planiranja i upravljanja. Društveni aspekti ovakvog upravljanja uključuju aktivno sudjelovanje zajednice u edukativnim i kulturnim programima, razvoj lokalnih poduzeća te promicanje identiteta i kulturne baštine regije. Uspostava partnerstava između geoparka, obrazovnih institucija, nevladinih organizacija i turističkih subjekata doprinosi jačanju socijalne kohezije, povećanju lokalne zaposlenosti i poticanju održivih praksi u turizmu. Posebna pažnja posvećena je i inkluziji različitih društvenih skupina, uključujući mlade i starije građane, kroz radionice, volonterske programe i interpretacijske staze. Primjer Copper Coasta pokazuje kako društveni čimbenici, poput participacije, obrazovanja i zajedničke odgovornosti, mogu biti ključni u održivom upravljanju prostorom. Ovaj model pruža vrijedne smjernice za druge geoparkove i ruralne zajednice koje žele balansirati između zaštite prirode, razvoja turizma i društvene dobrobiti lokalnog stanovništva.*

Ključne riječi: geopark, održivi razvoj, društvena participacija, kulturna baština, lokalna zajednica, turizam.

SOCIAL ASPECTS OF SUSTAINABLE SPATIAL MANAGEMENT AND DEVELOPMENT: THE CASE OF COPPER COAST GEOPARK, IRELAND

Ivan Dodig

College of Tourism and Management Konjic, Bosnia and Herzegovina

ivandodig.ba@gmail.com

Matea Milicevic

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Croatia

mateamostar09@gmail.com

ABSTRACT: *Sustainable development of the Copper Coast Geopark in Ireland represents an example of integrating natural heritage, local communities, and tourism potential. The geopark stretches along Ireland's southern coast and is rich in geological, cultural, and historical resources, with its valorization based on principles of environmental conservation and the involvement of local residents in planning and management processes. The social aspects of such management include active community participation in educational and cultural programs, the development of local businesses, and the promotion of regional identity and cultural heritage. Establishing partnerships between the geopark, educational institutions, non-governmental organizations, and tourism stakeholders contributes to strengthening social cohesion, increasing local employment, and promoting sustainable tourism practices. Special attention is also given to the inclusion of diverse social groups, including young and older citizens, through workshops, volunteer programs, and interpretive trails. The Copper Coast example demonstrates how social factors—such as participation, education, and shared responsibility—can be key to sustainable spatial management. This model provides valuable guidance for other geoparks and rural communities seeking to balance nature conservation, tourism development, and the social well-being of local populations.*

Keywords: geopark, sustainable development, social participation, cultural heritage, local community, tourism.

